

VOCABOLARIO ITALIANO – TÖITSCHU

LETTERA “A”

italiano	genere	tedesco	töitschu	cambio genere
a	prep. semplice	im, in, nach, zu	im, in, z', za, zam, zan, zar	
sono a letto è a Torgnon siamo a Issime abitano a Rollie	1.complemento di stato in luogo		ich bin im bétt is ischt im Tornjunh wir séin z'Éische dêchi phen dêchich za Rolliu o za Rollju is weerhut zam Steg dêchi séin zan Zinnesulu is ischt zar kruatu	
lavora a Pont St. Martin essi sono a Ceresole è alla cantina	2.complemento di moto a luogo		im, in, z', zam, zan, zar	
vado al Bord vado a Rickurt vado a Roma vado a St. Vincent	3.complemento di tempo		ich goan im Buard ich goan in Rickurt ich goan z'Rom ich goan zam Finze in, za, zam, zan	
a notte fonda a Natale alle tre al più tardi ieri a quest'ora solo alla domenica	4.complemento di età		in d'hüejî dar nacht za Winnachte zan dröin zam spietschte gêschter as nunh nuan im (am) sunnatag zan	
a trent'anni	5.complemento di modo o maniera		zan dréisg joare im, in	
alla svelta all'antica	6.complemento di mezzo o strumento		im sprunh in d'oaltu muadu z', zar	
andare a piedi cucire a mano	7.complemento di vantaggio e svantaggio		goan z'vuss büzen zar hann in	
intestato a tuo nome	8.complemento di qualità		gleits in déin noame zan	
una gonna a pieghe	9.complemento di paragone		an kottu zan plette dam	
il cane è simile al lupo	prep. causale		dar hunn glijéit dam wolf z' hescht toan wol z'mu helfe	
hai fatto bene ad aiutarlo	loc. avv.		im, um im sprunh tropf um tropf	
a precipizio a goccia a goccia	loc. preposizionale		unz, béi dam, béi dar, ennut, am	

Vocabolario italiano - töitschu - Lettera "A"

fino a Torino vicino al ponte vicino alla strada oltre al Lys a quanto sembra non ha più soldi			gsian a unz z'Türinh béi dam steg béi dar stroass ennut d'Ljéisu am gsian a hets nümmi ein	
passate uno alla volta ci hanno messi due a due	loc. con valore distributivo		eis zar voart, zwei un zwei passrit eis zar voart d'schi hennündsch gleit zwei un zwei	
abbagliare	v.tr.	blenden	arblénten, arblént	
abbagliato	agg.		arblant	
abbaiare	v.intr.	bellen	wuppun, gwupput	
abbaiata	s.f.	Gebell	d'wuppetu, d'wuppeti	
abbaino	s.m.	Dachefenster	di tachfenschtru, di tachfenschtri	s.f.
abbandonare	v.tr.	verlassen	loan, gloa	
abbarbicare	v.intr.	greifen	gréiffen, griffe	
abbassare	v.tr.	niedriger machen	boeischurun, boeischurut	
abbastanza abbastanza bene averne abbastanza	avv.	genug	gnug noch wol heen drouf un drunner	
abbattere	v.tr.	niederwerfen	schloan nidder, gschloan nidder	
abbattersi	v.rif.	entmutigt sein	varlljiren mut, varluaren mut	
abbattifieno	s.m.	Heulücke	d'kannu, d'kanni (ital.)	s.f.
abbattuto abbattuto moralmente:.	agg.	niedergeschlagen	gschloagen- nidder gschnetzut-	
abecedario	s.m.	Abc Buch	z'buschtabbüji, d'buschtabbüjini	s.n.
abbellire	v.tr.	verschönern	schlljichten, gschlljicht	
abbeverare	v.tr.	tränken	tréngjhen, trénght	
abbeverato	agg.		tranght-	
abbeveratoio	s.m.	Tränke	di tréngji, di tréngjini	s.f.
abbiente (essere)	v.intr.		heen woarm an d'vüss, kheen woarm an d'vüss	
abbigliamento	s.m.	Kleidung	1. z'kleid, d'kleider 2. d'woat, d'wietini 3. d'patti	s.n. s.f. s.f.pl.
abbindolare	v.tr.	aufwickeln	argoeikhjen, argoeikht	
abbindolato	agg.	betrogen	argaucht	
abbisognare	v.intr.		heen manhal, kheen manhal	
abbondanza (in)	s.f.		zam houfe o zam stul	
abbordare	v.tr.		béjen, béjit	
abbottonare	v.tr.	zucknöpfen	phöften, phöft	
abbottonato	agg.	zugeknöpft	phoft-	
abbracciare	v.tr.	umarmen	umvoan, umvannhe	
abbracciarsi	v.rif.	sich umarmen	anandre umvoan, anandre umvannhe	
abbrancare	v.tr.	festanpacken	phakhen, phakht	
abbrancarsi	v.rif.		d'schi gréiffen, d'schi griffe	
abbreviare	v.tr.	abkürzen	archürzen, achürzt	
abbronzato	agg.	von der Sonne gebräunt	gshlukht- dar sunnu	
abbrustolire	v.tr.	rösten	broaten, broate	
abbrustolito	agg.	geröstet	broaten-	
abbuffarsi	v.rif.		varhinnen, varhinne	
abbuiare	v.intr.	verdunkeln	1. tuppen, tuppit 2. nachten, gnachtit	

Vocabolario italiano - töitschu - Lettera "A"

abbuonare	v.tr.		schloan ab, gschloan ab	
abetaià	s.f.	Tannenwald	dar tannuwoald, di tannuwoalda	s.m.
abete abete bianco aghi di abete fronde di abete	s.m.	Tanne	di tannu, di tanni d'woarnju, d'woarnji z'tannenchris di tannentolli	s.f. s.f. s.n. s.f.pl.
abile (al servizio militare) abile (nel lavoro)	agg.	fähig geschickt	gut- handlljig-	
abisso	s.m.	Schlund	da chitte, d'chitti	
abitare	v.intr.	wohnen	d'schi pheen, d'schi pheebe	
abitazione	s.f.	Wohnung	d'gmach	
abito abito da festa abito da lavoro	s.m.	Kleid	z'kleid, d'kleider z'virtagkleid, d'virtagkleider z'weertagkleid, d'weertagkleider	s.n. s.n. s.n.
abituare	v.tr.	gewöhnen	gwénnen, gwént	
abituato	agg.	gevöhnt	gwanni, gwannu, gwanz	
abitudine	s.f.	Gewohnheit	1. dan brouch, d'brouha 2. d'gwanni	s.m.
abnegarsi	v.rif.		d'schi ankljin, d'schi ankljiowe	
abolire	v.tr.	abschaffen	kwénken, kwénkt	
abortire (di persone) abortire (di animali)	v.intr.	fehlgebären	vardérpen, vardérpt arweerden, arweerde	
abortito	agg.		1. vardarpt- 2. arweerden-	
abulico	agg.	willenlos	nöitlljig-	
abusare	v.intr.	ausnützen	1. abüsurun, abüsurut (ital.) 2. passrun z'mess, passrut z'mess	
accadere	v.intr.	geschehen	bschin, bschit	
accalappiare	v.tr.	fangen	pripfun, pripft	
accanito	agg.	grimmig	arwoarmt-	
accanto	avv.	daneben	darbéi o béi	
accantonare	v.tr.	einlagern	lécken z'séitu, gleit z'séitu	
accaparrare	v.tr.	aufkaufen	schuarbun, gschuarbut	
accapigliarsi	v.rif.	sich raufen	d'schi gréiffen in d'lokha, d'schi griffen in d'lokha	
accarezzare	v.tr.	streicheln lieblosen	hialljun, ghialljut schleinun, gschleinut	
accasciarsi	v.rif.	schwach werden	d'schi loan goan, d'schi gloan goa	
accatastare	v.tr.	aufschichten	1. stulun, gstulut 2. eebnun, keebnut	
accattone	s.m.	Bettler	dar bettler, d'bettlera	
accavallare	v.tr.	quer über legen	chröizun, gchröizut	
accecare	v.tr.	blind machen	arblénten, arblént	
accecato	agg.		arblant-	
accedere	v.intr.	hinzutreten	1. intrun, kintrut 2. goan i, kannhen i	
accelerare accelerare il passo	v.intr.	beschleunigen	goan léstur, kannhe léstur 1. arlénnhurun dan tritt, arlénnhurut dan tritt 2. bürren d'vüss, bürt d'vüss	
accendere accendere un fiammifero	v.tr.	anzünden	amprénnen, amprént schürfen, gschürft	
accennare	v.tr.	erwähnen	arücken, arückt	
accento	s.m.	Akzent	d'aksanh	s.f.
accerchiare	v.tr.	einkreisen	pruamun i, pruamut i	

Vocabolario italiano - töitschu - Lettera "A"

accertare	v.tr.	feststellen	varsichéren, varsichérit	
acceso	agg.	angezündet, entbrannt	amprant-	
accesso	s.m.	Zugang	dan inganh, d'inganha	
accetta	s.f.	Axt	1. z'bil, d'bili 2. z'hanbil, d'hanbili	s.n. s.n.
accettare	v.tr.	annehmen	antfoan ab, antfannhen ab o aksepturun, aksepturut (franc.)	
acchiappare	v.tr.	erwischen	gréiffen, griffe o arejen, areit	
acciabattare	v.intr.	pfuschen	zoanun d'soas, zoanut d'soas o kieppun, kiepput	
acciaio	s.m.	Stahl	z'stall, d'stalli	s.n.
acciarino	s.m.	Feuerstahl	da vöirstein, d'vöirsteina	
accigliato	agg.	finsterblickend	grindŝchu	
accingersi	v.rif.	sich anschicken	dŝchi lécken drum, dŝchi gleit drum	
acciottolare	v.tr.	beschottern	giatzurun, giatzurut	
acciottolato	s.m.	Steinpflaster	dan giatz, d'giatza	
acciuuffare	v.tr.	packen	phacken, phackt	
accludere	v.tr.	beilegen	lécken darmit, gleit darmit	
accogliere	v.tr.	empfangen	antfoan, antfannhe	
accollare	v.tr.	aufbürden	geen zu, keen zu	
accoltellare	v.tr.	Messerstich versetzen	méssurun, gméssurut	
accomodare accomodare il letto	v.tr.	reparieren	rüschten, grüsch spreiten ouf z'bétt, gspreiten ouf z'bétt	
accomodarsi	v.rif.	sich setzen	1. dŝchi sétzen, dŝchi gsétzt 2. dŝchi loan aber d'bein, dŝchi gloan aber d'bein	
accompagnare	v.tr.	begleiten	goan mit, kannhe mit	
acconciare	v.tr.	zurechtmachen	rüschten, grüsch	
accontentare	v.tr.	befriedigen	machun kunte, gmachut kunte	
accontentarsi	v.rif.	sich zufrieden stellen	dŝchi kuntuturun, dŝchi kuntuturut (franc.)	
accoppiare	v.tr.	paaren	kubbiurun, kubbiurut (piemont.)	
accorciare accorciare i vestiti	v.tr.	verkürzen	archürzen, archürzt z'in ouf, zuehen ouf	
accordarsi	v.rif.	sich einigen	anandre antschoan, anandre antschtanne	
accorgersi	v.rif.	bemerken	dŝchi geen an acht, dŝchi keen an acht	
accorrere	v.intr.	herbeilaufen	goan z'hilf, kannhen z'hilf	
accostare	v.tr.	nähern	arbéjien, arbéjit	
accostarsi	v.rif.	sich nähern	béjen, béjit	
accovacciarsi	v.rif.	hocken	dŝchi hückhjen, dŝchi ghückht	
accovacciato	agg.		ghuckhut-	
accozzaglia accozzaglia di cose	s.f.	Mischmasch	d'mischletu, d'mischleti z'masseret, d'massereti	s.n.
accrescere	v.tr.	vermehrten	mierun, gmierut	
accudire (alle faccende di casa)	v.tr.	besorgen	tun da mennedŝche, toan da mennedŝche	
accudire (al bestiame)		achten auf	tun dam via, toan dam via	
accumulare accumularsi della neve cadente	v.tr. v.rif.	anhäufen	houfun zseeme, ghoufut zseeme sétzen, gsétzt	
accusare	v.tr.	anklagen	leidun, gleidut	
acerbo	agg.	unreif	umréif-	

Vocabolario italiano - töitschu - Lettera "A"

acero	s.m.	Ahorn	dan ahere, d'aheri o ahore	
aceto	s.m.	Essig	da vinnegre, d'vinnegri (franc.)	
acetosella acetosella a foglie tonde per frittata	s.f.		d'souru, d'souri d'siwill souru, d'siwill souri	
achillea achillea millefoglio		Schafgarbe	d'iewulewu d'geervju	
acidità	s.f.	Säure	d'souri	
acido	agg.	sauer	sour-	
acido lattico	s.m.		d'bounu o d'kolutschu	s.f.
acidulo	agg.	säuerlich	sourig-	
acino	s.m.	Beere	z'bérri, d'bérrini	s.n.
acino d'uva		Weinbeere	z'wéinbérrri, d'wéinbérrini	s.n.
acqua	s.f.	Wasser	z'wasser, d'wasseri	s.n.
acqua benedetta			z'wéiwasser	s.n.
acquaio	s.m.	Ausguss	da lavjur, d'lavjura	
acquario (zodiaco)	s.m.	Wassermann	dar wasserma	
acquasantiera	s.f.	Weihwasser becken	z'wéiwasserdinh, d'wéiwasserdinh da wéiwasserstein, d'wéiwassersteina	s.n. s.m.
acquavite	s.f.	Brantwein	z'lebwasser, d'lebwasseri o da schnaps	s.n. s.m.
acquazzone	s.m.	Platzregen	da schmeiz, d'schmeiza	
acquirente	s.m.	Käufer	dar chaufer, d'chaufera	
acquistare	v.tr.	kaufen	chaufen, gchauf	
acquisto	s.m.	Kauf	da chauf, d'chaufa	
acquitrino erba di acquitrino	s.m.	Sumpf	d'ljjschara d'ljjschu, d'ljjschi	s.f.pl. s.f.
acquolina	s.f.	das Wasser läuft mir im Munde zusammen	z'wasser im mun	s.n.
acquoso	agg.	wasserig	wasserig-	
acre (di cibo)	agg.	scharf	stoarch-	
aculeo	s.m.	Stachel	da spitz, d'spiza	
acuminare	v.tr.	zuspitzen	spitzurun, gspitzurut	
acuto	agg.	spitzig	spitzig- o spitz-	
adagiare	v.tr.	sanft hinlegen	lécken nidder, gleit nidder	
adagio più adagio	avv.	langsam	wolte o lljéis lljéisur	
adattare	v.tr.	anpassen	rüschten a, grüscht a	
adatto	agg.	tauglich	zam mess	
addebitare	v.tr.	beschuldigen	lécken ouf, gleit ouf	
addensare	v.tr.	verdichten	dikhjen, dikhit	
addentare	v.tr.	mit den Zähnen pakken	gréiffen mit dan zénne, griffen mit dan zénne	
addestrare	v.tr.	dressieren	schulun, gschulut	
addio	s.m.		dan gruz	
addio	inter. avv.	Gott behüte dich lebe wohl	heb der z'acht sig wol	
addirittura	avv.	sogar	unzana	
additare	v.tr.	mit dem Finger zeigen	zeihun mit dam vinher, zeihut mit dam vinher	
addizionare	v.tr.	addieren	miarun, gmiarut o mierun, gmierut	
addobbare	v.tr.	garnieren	garnurun, garnurut	
addolcire	v.tr.	versüssen	süssen, gsüssit	
addolorare	v.tr.	mit Schmerz erfüllen	geen müji, keen müji	

Vocabolario italiano - töitschu - Lettera "A"

addolorato	agg.	betrübt	voll- müji	
addome	s.m.	Unterleib	dan bouch, d'boucha	
addomesticare	v.tr.	zähmen	armallemen, armallemitt	
addormentare	v.tr.	einschläfern	antschlöpffen, antschlöpft	
addormentarsi	v.rif.	einschlafen	dêchi antschlöpffen, dêchi antschlöpft o antschloafen, antschloafe	
addormentato rimanere addormentato	agg.	eingeschlafen	antschlapft- o antschloafen- dêchi varschloafen, dêchi varschloafe	v.rif.
addossare	v.tr.	auferlegen	lécken ouf, gleit ouf	
addosso	avv.		ouf	
addosso (di abito)		an	a	
adeguato	agg.	angemessen	recht- o gmessen-	
aderente	agg.	eng anliegend	gvieschut-	
aderire	v.intr.	eingehen	pheen dri, pheen dri	
adescare come ti sei lasciato adescare	v.tr.	anlocken	windlun, gwindlut wi hescht di gloan windlun	
adesso	avv.	jetzt	nunh	
adirarsi	v.rif.	zornig werden	sprinnhen, gsprunnhe	
adire	v.tr.		zittren, zittrit	
adolescente	s.m.	Jungling	dan geital, d'geitala o dar junhjinh, d'junhjanha	
adoperare	v.tr.	brauchen	brouhen, broucht	
adorare	v.tr.	anbeten	adorurun, adorurut (franc.)	
adottare mia zia ha adottato un orfanello	v.tr.	adoptieren	gien, kiet méin muma het kiet as chinn oan attu un eju	
adulare	v.tr.	schmeicheln	röimen, gröimt	
adulto	agg.	erwachsen	éltrig- o ousgwachsen-	
adulto	s.m.	Erwachsener	z'éltraga, d'éltrégu	s.n.
adunco	agg.	krumm	chrum-	
aerare	v.tr.	lüften	geen luft, keen luft	
afa	s.f.	Schwüle	dan tûf o dan gof	s.m.
affabile	agg.	freundlich	vröinlljig-	
affaccendarsi	v.rif.	sich abmühen	applerurun, applerurut	
affacciarsi	v.rif.	sich zeigen	goan an..., kannhen an...	
affamato	agg.	hungrig	hunhrig-	
affannarsi	v.rif.	sich abmühen	dêchi varmüten, dêchi varmüt	
affanno	s.m.	Angst	d'müji o da churzen oate	s.f.
affardellare	v.tr.	binden	binnen zseeme, bunnen zseeme	
affare	s.m.	Geschäft	dan gute mert, d'gutu merta	
affaticarsi	v.rif.	ermüden	dêchi müten, dêchi gmüt	
affatto	avv.		franh nöit	
affermare	v.tr.	behaupten	seen das jia, gseit das jia	
afferrare	v.tr.	ergreifen	gréiffen, griffe	
affettapane	s.m.		z'bruatéise, d'bruatéise o z'hackhéise, d'hackhéise	s.n. s.n.
affettare	v.tr.	in Scheiben schneiden	schnittun, gschnittut	
affettuoso	agg.		dan kosch	s.m.
affibbiare (un fatto) affibbiare (un nome) affibbiare (uno schiaffo)	v.tr.	zuschieben	lécken ouf, gleit ouf ubernoamun, ubernoamut geen a letza, keen a letza	
affidamento	s.m.		zéllden uber, zélt uber	v.intr.

Vocabolario italiano - töitschu - Lettera "A"

fanno affidamento su di te			dšchi zélljen uber dich	
affidare	v.tr.	anvertrauen	geen z'hüten, keen z'hüten	
affidarsi	v.rif.	sich anvertrauen	dšchi lécken in d'hénn vam..., dšchi gleit in d'hénn vam...	
affiggere (le pubblicazioni di matrimonio)	v.tr.	anschlagen	lécken in d'chiébjü, gleit in d'chiébjü	
affilare affilare la falce	v.tr.	schleifen dengeln	schlljifen, gschlljife veddemen, gveddemit	
affinché affinché tu possa dormire	cong.	damit	um das um das di miejscht schloafen	
affine	agg.	gleichartig	glljéich o gschlecht	
affiorare affiorare di panna	v.tr.	auftauchen	zannen, zannit néidlung, gnéidlung	
affittabile	agg.	vermietbar	z'varzüaften	
affittare (dare in affitto) affittare (prendere in affitto)	v.tr.	vermieten pachten	varzüaften, varzüaft züaften, züaft o gien z'züaft, kiet z'züaft	
affittato	agg.	vermietet	varzüaft- züaft-	
affitto affitto (di beni) affitto (di bestiame) essere in affitto	s.m.	Miete Pacht	di züaft, di züaftini da lua sinh von di züaftini, gsinh von di züaftini	s.f.
affittuario	s.m.	Mieter	dar züafter, di züaftera	
affliggere	v.tr.	betrüben	geen müji, keen müji	
afflosciare	v.tr.	schlaff werden	antbliejen, antbliet	
afflosciarsi (di calze)	v.rif.		dšchi sokhun, dšchi gsokhut	
afflosciato	agg.		antbloat- gsokhut-	
affluire (di gente) affluire (di acque) il Lys affluisce nella Dora	v.intr.	zusammen strömen zusammenfließen	cheen zu, gcheen zu dšchi khéjen, dšchi khéit d'Lljéisu khéit dšchi in di Doeiru	
affogare	v.tr.	ertrinken o ertränken	aschtikhjen, aschtikht	
affollare	v.tr.		vülljen, gvült	
affollato	agg.		voll-	
affondare (in liquidi) affondare (in neve o terreno molle)	v.intr.	versenken vertiefen	goan z'undruscht, kannhen z'undruscht afunzurun, afunzurut	
affrancare	v.tr.	frankieren	frantschérun, gfrantschérut	
affrettarsi	v.intr.	beschleunigen sich beeilen	1. dšchi arschtüaren, dšchi arschtüart 2. dšchi éilljen, dšchi kéilt	
affrontare	v.tr.	entgegen treten	goan wider..., kannhe wider...	
affumicare	v.tr.	räuchern	broeikhjen, broeikht	
affumicatoio	s.m.	Räucher kammer	z'chéschtunjuhous, d'chéschtunjuhöischer	s.n.
afono	agg.	stimmlos	oan wéisi	
afoso	agg.	schwül	gof-	
afta (epizootica)	s.f.	Maul und Klauen seuche	d'chranhit dar chünu	

Vocabolario italiano - töitschu - Lettera "A"

agevolare	v.tr.	erleichtern	helfen, gholfe o arlljchteren, arlljchterit	
agevole	agg.	bequem	tell-	
agganciare	v.tr.		varlécken, varleit	
agghiacciare	v.intr.	erstarren	bljéiben gstarrut-, bljibben gstarrut-	
agghindare	v.tr.	herausputzen	hénghten a, ghénght a	
aggirare	v.tr.		machun an umtor, gmachut an umtor	
aggiungere	v.tr.	hinzufügen	mierun, gmierut	
aggiunta	s.f.		d'mieretu, d'miereti	
aggiuntare	v.tr.		arsétzen, arsétzt	
aggiunto	agg.	zugesetzt	arsatz-	
aggiustare	v.tr.	ausbessern	rüschten, grüscht	
aggomitolare	v.tr.	aufwinden	winnen, gwunne	
aggrappare	v.tr.	umklammern	gréiffen, griffe	
aggrapparsi	v.rif.	sich anklammern	d'schi antheen, d'schi antheebe o d'schi gréiffen, d'schi griffe	
aggravarsi	v.rif.	verschlimmern	cheen wuss, gcheen wuss o cheen übbulur, gcheen übbulur	
aggreire	v.tr.	angreifen	sprinnhen a, gsprunnhe a	
aggressivo	agg.		chratzer- o lekh- z'khéjen	
aggrinzare	v.tr.	runzeln	greppiurun, greppiurut	
aggrovigliare	v.tr.	verwirren	varwérren, varwért	
aggrovigliato	agg.		varwart-	
agiato	agg.	wohlhabend	in tellem	
agile	agg.		leeben-	
agilità	s.f.		d'leebeni	
agire	v.intr.	tun	tun, toan	
agitare	v.tr.	aufwiegeln	arüschen, arüscht	
agitare un liquido			patzelljen, patzelljit	
agitato	agg.	unruhig	aruscht-	
agli	prep.art.	den	dan	
aglio	s.m.	Knoblauch	z'chnuablut	s.n.
spicchio d'aglio			di zéilu chnuablut, di zéili chnuablut	s.f.
aglio a testa tonda			da hunnulauf	
agnellino	s.m.		z'lammji, d'lammjini	s.n.
agnello	s.m.	Lamm	z'lamm, d'lammer	s.n.
ago	s.m.	Nadel	d'noadlu, d'noadli	s.f.
ago per impunturare			d'sokhnoadlu	s.f.
ago per prosciutti			di d'schambunhnoadlu	s.f.
agonizzante	agg.		um steerben	
agoraio	s.m.	Nadelbüchse	z'nadelhous, d'nadelhous	s.n.
agosto	s.m.	August	augschte	
agricoltore	s.m.	Bauer	dar pour, d'poura	
agrifoglio	s.m.	Hülsen	z'leidulaub	s.n.
agro	agg.	sauer	sour-	
agugliata	s.f.	eingefädelt Stück	da néddelljinh, d'néddlljinha o da néddjinh, d'néddjinha	s.m. s.m.
aguzzare	v.tr.	schärfen	spitzun, gspizut	
aguzzare l'ingegno			brouhen dan geischt, broucht dan geischt	
aguzzo	agg.	spitz	spitz-	
ai	prep.art.	den	dan o da	
aia	s.f.	Dreschplatz	da hof, d'hovva	s.m.
aiuola	s.f.	Beet	z'koartji, d'koartjini	s.n.

Vocabolario italiano - töitschu - Lettera "A"

aiutante	s.m.	Helfer	dar hilf, d'hilfa	
aiutare	v.tr.	helfen	helfen, gholfte	
aiuto	s.m.	Hilfe	dar hilf	
aiuto	inter.	Hilfe!	chimmer z'hilf!	
aizzare	v.tr.	hetzen	hitzun, ghitzut	
al	prep.art.	dem	dam	
ala	s.f.	Flügel	da veckh, d'veckha	s.m.
alla	prep.art.	der	dar	
alacre	agg.	munter	tüchlljig-	
alambicco	s.m.	Destillierkolben	z'arabik, d'arabik (ital.)	s.n.
alare	s.m.	Feuerbock	z'brannéise, d'brannéise	s.n.
alba	s.f.	Tagesenbruch	d'oalbu	
albeggiare	v.intr.	tagen	alburun, kalburut (ital.)	
alberello	s.m.	Bäumlein	z'baumji, d'baumjini	s.n.
albergare	v.tr.	beherbergen	geen z'schloafen, keen z'schloafen	
albergatore	s.m.	Wirt	dar wurt, d'wurta	
albergo	s.m.	Hotel	z'wurtschus, d'wurtscheser	s.n.
albero	s.m.	Baum	dan baum, d'bauma	
albero da frutta	s.m.		da fröitbaum, d'fröitbauma	
albume	s.m.	Eiweiss	z'wéissa z'eisch, d'wéissi z'eisch	s.n.
alchemilla	s.f.		z'kottulljunhgji, d'kottulljunhgjini	s.n.
alcool	s.m.	Alkohol	z'alkol, d'alkol	s.n.
alcuno (negativo)	agg.	es ist niemand da	khémentsch	
alcuno (affermativo)	indef.	irgendein	éttlljig-	
aldilà	s.m.	Jenseits	d'andru weelt	s.f.
alemanno	s.m.	der Deutsche	z'töitschi, di töitschini	s.n.
aletta	s.f.	Flügelchen Klappe	z'veckhji, d'veckhjini da lempe, d'lempi	s.n. s.m.
alfabeto	s.m.	Alphabet	di tabietu, di tabieti	s.f.
alfiere	s.m.	Fähnrich	z'gettin, d'gettin	s.n.
alfine	avv.		um lljéivrun	
alga (di sorgente)	s.f.		d'brunnséidu	
alienato	agg.	narr	sturren-	
alimentare	v.tr.	ernähren	norrun, gnorrut	
alimentare un bracciante			spéisen, gspißen	
alimentari	s.m.		d'spéisdinhi	s.f.pl.
alimento	s.m.	Nahrung	d'spéis o z'kess	s.f. s.n.
alito	s.m.	Atem	dan oate, d'oati	
allacciare	v.tr.	binden	binnen, bunne	
allagamento (in casa)	s.m.		da süatsch, d'süatscha	
allagare (in casa)	v.tr.	überschwemmen	süatschun, gsüatschut	
allampanato	agg.	abgemägert	moagers wi as schéit o hout un bein	
allargare	v.tr.	erweitern	arbreiturun, arbreiturut	
allarmare	v.tr.	alarmieren	alarmurun, alarmurut	
allattare	v.tr.	Kind stillen	soeiken, gsoeikt o geen z'souge, keen z'souge	
alle	prep.art.	den	dan	
allegare	v.tr.	beilegen	lécken darmìt, gleit darmìt	
alleggerire	v.tr.	erleichtern	arlljichteren, arlljichterit	
allegramente	avv.		mit hurtigi	
allegria	s.f.	Fröhlichkeit	d'hurtigi	
allegro	agg.	fröhlich	hurtig-	
allegrone	agg.	Spassvogel	spotlljig-	

Vocabolario italiano - töitschu - Lettera "A"

allenare	v.tr.	trainieren	afeiturun, afeiturut	
allenarsi	v.rif.		gien d'hann, kiet d'hann	
allentare	v.tr.	lockern	arloumen, arlout	
allestire	v.tr.	vorbereiten	hannun, ghannut	
allevare	v.tr.	erziehen	arbürren, arbürt o norrun, gnorrut	
alleviare	v.tr.	erleichtern	arlljichteren, arlljicherit	
allietare	v.tr.	erfreuen	arhurtegen, arhurtegit	
allieva	s.f.	Schülerin	d'schuleri, d'schulerini	
allievo	s.m.	Schüler	dar schuler, d'schulera	
allineare	v.tr.	Reine stellen	lécken z'réndšchu, gleit z'réndšchu	
allividire	v.intr.	erbleichen	arbleihen, arbleihit	
alloggiare	v.intr.	beherbergen	1. lodšchurun, glodšchurut 2. dšchi pheen, dšchi pheebe	
alloggio	s.m.	Herberge	z'lodšchemen, d'lodšchemeni	s.n.
allontanare	v.tr.	entfernen	arwéiturun, arwéiturut	
allontanarsi	v.rif.	sich entfernen	dšchi arwéiturun, dšchi arwéiturut	
allora (riferito al presente e al futuro)			dé	
allora (riferito al passato)		dann, da	du	
da allora		seither	sitter	
allorché	cong.	wenn	wénn	
alloro	s.m.	Lorbeernbaum	z'beejulaub	s.n.
bacca di alloro		Lorbeeren	d'beeju, d'beeji	s.f.
alluce	s.m.	grosse Zehe	d'gruassun ziélu, d'gruassun ziéli	s.f.
alludere	v.intr.	anspielen	arücken, arückt	
allungare	v.tr.	verlängern	1. arlénnhurun, arlénnhurut 2. stréckhjen, gstréckht	
allungare il tragitto			dšchi varwéiturun, dšchi varwéiturut	
alluvione	s.f.	Über schwemmung	z'gowisch, d'gowischi	s.n.
almanacco	s.m.	Kalender	dan armanak, d'armanaka	
almeno	avv.	wenigstens	krat	
alone	s.m.	Mondhof	da rüa	
alpeggio	s.m.	Alp	d'alpu, d'alpi	s.f.
salire all'alpeggio	v.intr.		alpun, kalput	
scendere dall'alpeggio	v.intr.		antalpun, antalput	
alpigiano	s.m.	Äpler	dar alper, d'alpera	
altalena	s.f.	Schaukel	di dšchundšchu, di dšchundšchi	
altare	s.m.	Altar	dan oalter, d'oaltera	
alterare	v.tr.	verändern	falsefiurun, gfalsefiurut (franc.)	
alternare	v.tr.	abwechseln	töischun, töischut	
altezza	s.f.	Höhe	d'hüejji, d'hüejjini	
non essere all'altezza			nöit sinh gut-	
altezzoso	agg.	hochmütig	huaschéisser	
alticcio	agg.	angeheitert	nümme einig- o dür un amungher	
altitudine	s.f.	Höhe	d'hüejji, d'hüejjini	
alto	agg.	hoch	hüejji hüeis	m. e f. n.
altresi	avv.	abenfalls	un té noch	
altrettanto	avv.	ebenso	kra glljéich o auch	
altri	pron.	anderer	endri	
altrimenti	avv.	sonst	süscht	
altro	pron.indef.		dar andru, d'andra, z'andra, d'endri	

Vocabolario italiano - töitschu - Lettera "A"

altro l'altro giorno l'altra sera un altro due altri l'altra notte l'altro ieri l'altro anno altro che noi loro guadagnano altro che noi! uno dietro l'altro c'è dell'uno e c'è dell'altro qualcos'altro	agg.	anderer	anner as wéllen tag as wélz moal as annes zwei endri d'andru nacht iegéschter ieveere nöit va seen wir d'schiendri gwinnen nöit va seen wir! eis zu dam andre o eis noa am andre ischt eisch un annesch etwas annesch	
altroché	inter.	doch	wol sicher	
altrove	avv.	anderswo	wéitur	
altrui	agg.	anderen	dar andru	
altruista	s.m.	Altruist	wier das git z'd'schéina	
altura	s.f.	Anhöhe	d'hüejji, d'hüejjini	
alunna	s.f.	Schülerin	d'schuleri, d'schulerini	
alunno	s.m.	Schüler	dar schuler, d'schulera	
alveare	s.m.	Bienenstock	z'béjunuvass, d'béjunuvésser	s.n.
alveo (del Lys)	s.m.	Flussbett	z'ljéisunbétt	s.n.
alzare	v.tr.	heben	bürren, bürt	
alzarsi alzarsi (linguaggio infantile) su alzati è tardi	v.rif.	aufstehen	d'schi bürren, d'schi bürt machun uppa, gmachut uppa uppa ischt spoat	
alzato	agg.		burt-	
amabile	agg.	lieblich	süss-	
amalgamare	v.tr.	vermischen	mischlun, gmischlut o tréiben zseeme, tribben zseeme	
amare	v.tr.	lieben	heen geere, kheen geere o wélljen wol	
amareggiarsi	v.rif.	sich erbittern	d'schi malgrujurun, d'schi malgrujurut	
amarezza	s.f.	Bitterkeit	d'riekhi, d'riekhini	
amaro	agg.	bitter	riekh-	
amarsi	v.rif.	einander lieben	anandre wélljen wol, anandre wéllje wol o anandre heen geere, anandre kheen geere	
amata	s.f.	Geliebte	d'ljibscha	
ambedue di ambedue ad ambedue	agg.	beide	biedi bieduru biedene	
ambientarsi	v.rif.	sich angevöhnen	d'schi gwénnen, d'schi gwént	
ambiente	s.m.	Umgebung	dan uart, d'üerter	
ambiguo	agg.	zweideutig	zwivelt-	
ambizione	s.f.	Ambition	z'hofter	s.n.
ambizioso	agg.		voll- hofter	
ambulante venditore ambulante di zucchero	s.m.	umherziehender	das zar chriezu o z'piesentinh, d'piesentinh dar zückerma	s.n.
ameno	agg.	angenehm	hurtig-	
amichevole	agg.	freundlich	vröinljig-	

Vocabolario italiano - töitschu - Lettera "A"

amicizia	s.f.	Freundschaft	d'vröinschaft, d'vröinschafti	
fare amicizia	v.intr.		vröinun, gvröinut	
amico	s.m.	Freund	dar gséllju, d'gséllji o da vröin, d'vröina	
amido	s.m.	Stärke	d'peisu, d'peisi	s.f.
ammaccare	v.tr.	zerquetschen	böilljun, böilljut o kassurun, kassurut	
ammaestrare	v.tr.	unterrichten	schulun, gschulut	
ammalarsi	v.rif.	erkranken	cheen chrankh, gcheen chrankh	
ammalato	agg.	Krank	chrankh	
ammaliare	v.tr.	bezaubern	intersserun, intersserut	
ammanco	s.m.	Fehlbetrag	z'luch, d'lucher	s.n.
ammanettare	v.tr.	mit Handschellen fesseln	chnüpfen, gchnüpft	
ammansire	v.tr.	zähmen	armallemen, armallemitt	
ammassare	v.intr.	anhäufen	houfun, ghoufut	
ammasso	s.m.	Anhäufung	d'brochutu, d'brocheti	s.f.
ammatassare	v.tr.		strannhun, gstrannhut	
ammattire	v.intr.		cheen sturren-, gcheen sturren-	
ammazzare	v.tr.	töten	tüeten, tüet	
ammettere (non)	v.tr.	nicht eingestehen	nöit wélljen das séji gseits, nöit wéllje das séji gseits	
ammiccare	v.intr.	zuwinken	geen zam aug, keeben zam aug o wénkiun, gwénkiut	
amministrare	v.tr.	verwalten	tun z'goan vürsich, toan z'goan vürsich	
ammirare	v.tr.	bewundern	lugun a, glugut a	
ammogliare	v.tr.	verheiraten	wéibun, gwéibut	
ammollare	v.tr.	einweichen	lécken milden, gleit milde	
ammonire	v.tr.	ermahnen	vinnen z'seen, gvunnen z'seen	
ammontare in tutto ammonta a...	v.intr.	betragen	troan, troage unner allz treits...	
ammorbidire	v.tr.	erweichen	armilden, armildit	
ammucchiare	v.tr.	anhäufen	houfun, ghoufut	
ammucchiato	agg.	angehäuft	(allz) uber houfe	
ammuffire	v.intr.	schimmeln	muffegen, gmuffigit	
ammuffito	agg.	schimmelig	muffig-	
ammutolire	v.intr.	verstummen	bljéiben oa wuart, bljibben oa wuart	
amnesia	s.f.	Amnesie	da verges	s.m.
amoreggiare	v.intr.	liebeln	hovvun, ghovvut	
amorevolmente	avv.	liebvoll	mit güti	
amoroso	s.m. e f.	Geliebte	z'heersji, d'heersjini	s.n.
ampiezza	s.f.	Grösse o Weite	d'breiti, d'breitini	
ampio	agg.	breit o Weit	breit-	
ampliare	v.tr.	erweitern	arbreiturun, arbreiturut o argruassurun, argruassurut	
amputare	v.tr.	abschneiden	trommun ab, trommut ab	
analfabeta	s.m.	Analphabet	wier chont noch schréiben noch leesen	
analogo	agg.		glljéich	
anarchico	agg.	anarchisch	anarchiste (franc.)	
anatra	s.f.	Ente	d'gmoutun oandju, d'gmoutun oandji	
anca	s.f.	Hüfte	d'séitu, d'séiti	
ancella	s.f.	Dienstmädchen	d'junhfarwa, d'junhfarwi	
anche	cong. e avv.	auch	auch o unza	

Vocabolario italiano - töitschu - Lettera "A"

anche se			wénn wol	
ancheggiare	v.intr.	sich in den Hüften wiegen	séitlun, gséitlut	
anchilosarsi	v.rif.	an Krampf leiden	dšchi arschélten, dšchi arschélt o argrochen, argrochit	v.intr.
anchilosato	agg.		argrochit-, arschoalt-	
ancora hai visto ancora il vicino?	agg.	noch	noch, mia hescht mia gsien dar nachpur?	
andare	v.intr.	gehen	goan, kannhe	
andatura	s.f.	Gang	dan ganh	s.m.
andazzo	s.m.	üble Angewohnheit	dan tschebben brouch, di tschebbun brouha	
anello anello del dito anello di fidanzamento anello per falce anello infisso nel muro o nella porta, anello di catena anello per trascinare tronchi d'albero	s.m.	Ring	z'vinhirlji, d'vinhirljini da chnupf, d'chnüpf d'véiru, d'véiri d'rinku, d'rinki dan guntal, d'guntla	s.n. s.f. s.f.
anemico	agg.	blutarm	churz- in blut	
anemone	s.m.	Anemone	dan bockhboard, d'bockhboarda	
anestetizzare	v.tr.	anestetisieren	antschlöpfen, antschlöpft	
anfratto	s.m.	Schlucht	d'schlucht, d'schlüchtini	s.f.
angelica	s.f.	Angelika	d'andšchéliku	
angelo	s.m.	Engel	dan énhil, d'énghia	
angina	s.f.	Angina	z'blatt	s.n.
angolo l'angolo esterno	s.m.	Ecke	dan koare, d'koari dan oustren koare, d'oustrun koari	
angoscia	s.f.	Herzensangst	dan urrascht	s.m.
angusto	agg.	eng	ank-	
anima	s.f.	Seele	d'siel, d'sieli	
animale animale domestico	s.m.	Tier Haustier	z'tschemmi, di tschemmini z'vie	s.n. s.n.
animo	s.m.	Gemüt	z'mut	s.n.
annacquare annacquare il vino	v.tr.	mit Wasser verdünnen	arlénnhurun mit wasser, arlénnhurut mit wasser o mischlun mit wasser, gmischlut mit wasser taufen da wéin, tauft da wéin	
annaffiare	v.tr.	begiessen	wesseren, gwesserit	
annaffiata	s.f.		d'wesseretu, d'wessereti	
annaffiatoio	s.m.	Giesskanne	da rosir, d'rosira	
annata	s.f.	Jahrgang	z'joar, d'joari	s.n.
annebbiare (di tempo)	v.intr.	vernebeln	helwen, ghelwit	
annegare	v.tr.	ertrinken	artréngjhen, artrénght o bsinghjen, bsunghe	v.intr.
annegato	agg.	ertrunken	artranght-	
annerire	v.tr.	schwärzen	schwérzen, gschwérzt o briemen, briemt	
annerito	agg.	geschwärzt	broamt-	
annidare	v.tr.	beherbergen, sich einnisten	neschtun, gneschtut	
anniversario	s.m.	Jahrestag	z'joar im tag	s.n.

Vocabolario italiano - töitschu - Lettera "A"

anno di quest'anno	s.m.	Jahr	z'joar, d'joari jjérig z'jierega, d'jieregu virren-	s.n. s.n.
dell'anno scorso				
annodare annodare accidentalmente	v.tr.	verknüpfen	chnüpfen, gchnüpf varchnüpfen, varchnüpf	
annodato	agg.		gchnupft-, varchnupft-	
annoiarsi	v.rif.	sich langweilen	dšchi anojurun, dšchi anojurut (ital.) o dšchi dunghen lénhs, dšchi dunght lénhs	
annoiato	agg.		voll- loa mi sinh	
annotare	v.tr.	anmerken	markurun, gmarkurut	
annottare	v.intr.	Nacht werden	nachten, gnachtit	
annuale biennale	agg.	jährlich	ellji joar ellji zwei joar	
annunciare	v.tr.	verkündigen	loan wissun, gloa wissu	
annusare annusare tabacco	v.tr.	riechen	schméckhjen, gschméckht priesun, priesut	
annuolare	v.intr.		helwen, ghelwit	
ano	s.m.	After	z'oarsluch, d'oarslucher	s.n.
anonimo	agg.	anonym	oan noame	
anormale	agg.	anormal	nöit normal	
ansa	s.f.	Griff	d'hanthebbu, d'hanthebbi o z'uar, d'uare	s.n.
ansimare (di animali) ansimare (di persona)	v.intr.	keuchen	chittun, gchittun o bélkun, bélkut bloasen, bloase	
ansia	s.f.	Angst	d'nuat	
anta	s.f.		d'kieppu, d'kieppi	
anteguerra	s.m.	Vorkriegszeit	vür am chrig	
antenati	s.m.pl.	Vorfahren	d'oaltu	s.f.pl.
anteporre	v.tr.	voransetzen	lécken vür, gleit vür	
anteriore	agg.	vordere	vuadre-, vuadru-, vuader-	
anteriormente	avv.	vorher	vuarna o (dar) vür	
anticaglie	s.f.pl.	altes Zeug	d'oaltun dinhi	
anticamente	avv.	vor alten Zeiten früher	oalterzéitu annuvörtu	
anticipare (di denaro) anticipare (di tempo) in anticipo con un mese di anticipo	v.tr.	vorstrekken früher	bzallen vür a, bzallt vür a arvrüjurun, arvrüjurit o arvrüjen, arvrüjit vrüch- o vür zéit a moanut vür	
antico	agg.	altertümlich	oalt-	
anticristo	agg.	Antichrist	antikrist	
antifebbrele	agg.	Fiebermittel	ankeen da ritte	
antillide	s.f.		d'chatzunpiuati o d'chatzunpiuatjini	
antimeridiano	agg.	vormittag	vür mittag	
antiporta	s.f.	Vortür	z'tambur, di tambur	s.n.
antiquato	agg.		in d'oaltu muadu o annuvörtig	
antro	s.m.		d'kintenu, d'kinteni o d'kwettu, d'kwetti	s.f. s.f.
anzi!	inter.		allz anner!	
anziano	agg.	alt	im zéit o oalt-	
anzitempo	avv.		vür zéit	
anzitutto	avv.		z'iastusch dinh	
aostano	agg.		augschtelar-	
apatico	agg.	apathisch	oan chraft	

Vocabolario italiano - töitschu - Lettera "A"

ape	s.f.	Biene	z'béji, d'béjini	s.n.
aperto	agg.	offen	artoan- o offen-	
apertura (in recinzione) praticare un'apertura in un muro	s.f.	Durchgang öffnen	d'stapfu, d'stapfi ousbrechen, ousbroche	
apice all'apice	s.m.	Spitze	da spitz, d'spitza z'uabruscht	
appagarsi	v.rif.	sich zufrieden stellen	eim büren d'lljuscht	
appaiare	v.tr.	paaren	lécken poar um poar, gleit poar um poar	
apparechiare	v.tr.	den Tisch decken	hannun z'tisch, ghannut z'tisch	
apparentarsi	v.rif.	sich verschwägern	cheen gschlecht, gcheen gschlecht	
apparire apparire di sole	v.intr.	erscheinen	zannen, zannit schéinen, gschinne	
appariscente	agg.	auffallend	was git in d'auge	
appartamento	s.m.	Wohnung	z'lodšchemen, d'lodšchemeni	s.n.
appartare	v.tr.	aufbewahren	lécken z'séitu, gleit z'séitu	
appartenere (a)	v.intr.	gehören	sinh méis, déis, dšchéis, ecc. o khüeren, khüert	
appassire	v.intr.	welken	passen, passit o lappun, glapput	
appena	avv.	kaum	krat	
appendere	v.tr.	aufhängen	hénghjen ouf, ghénghjt ouf o hénghjen, ghénghjt	
appendiabiti	s.m.	leiderhaken	dar hénghier, d'hénghiera	
appendilume	s.m.		d'ruffli o d'rüllju, d'rüllji	s.f.
appesantire appesantire lo stomaco	v.tr.	beschweren	arschwieren, arschwierit bschwieren, bschwiert	
appeso	agg.		ghanght-	
apestato	agg.	verpestet	ampésturut-	
appetire	v.tr.	begehren	muan, mua o lljüschten, glljüscht	
appetito	s.m.	Appetit	da hunher	
appezzamento	s.m.	Grundstück	da stukh, d'stühkh	
appianare	v.tr.	ebnen	areebnun, areebnut	
appiattare	v.tr.	ebnen	arvlachen, arvlachit	
appiccare (il fuoco)	v.tr.	anstecken	lécken a z'vöir, gleit a z'vöir	
appiccicare	v.tr.	ankleben	plebbren, plebbrit	
appiccicoso	agg.	klebrig	plebbrig-	
appigliarsi	v.rif.	sich halten	dšchi antheen, dšchi antheebe o dšchi gréiffen, dšchi griffe	
appiglio (fig.)	s.m.	Vorwand, Haltepunkt	da haft, d'hafta	
appiombo	avv.	senkrecht	im séngjil	
appisolarsi	v.rif.	einnicken	néiven, gnivve	
applaudire	v.intr.	Beifall klatschen	pllijeppun za hénne, pllijepput za hénne	
applicarsi	v.rif.	sich befleissen	mus geen dri, mus keen dri	
appoggiare	v.tr.	anlehnen	apojurun, apojurut (ital.)	
appoggio	s.m.	Stütze	d'stud, d'stüddini o d'puaju, d'puaji	s.f.
appollaiarsi	v.rif.	sich auf die Stange setzen	goan z'seedal, kannhen z'seedal o seedlun, gseedlut	
apposta	avv.	absichtlich	z'geerentsch o asprés	
appostarsi	v.rif.	auflauern	lotzen, glotzit	
apprendere	v.tr.	erlernen	1. leernen, gleernit 2. cheen a wissu, gcheen a wissu	

Vocabolario italiano - töitschu - Lettera "A"

apprendista	s.m.	Lehrling	dar leerner, d'leenera	
apprensione	s.f.	Besorgnis	d'nuat	
apprensivo	agg.		voll- nuat	
appressarsi	v.rif.	sich annähern	dêchi arbéiurun, dêchi arbéiurut	
appresso	avv.	neben o bei	béi	
apprestare	v.tr.		khéjen zseeme, khéit zseeme	
apprestarsi	v.rif.		dêchi lécken zweg, dêchi gleit zweg o dêchi khéjen zweg, dêchi khéit zweg	
apprettare	v.tr.	stärken	peisurun, peisurut	
appretto	s.m.	Stärke	d'peisu	s.f.
apprezzare	v.tr.	schätzen	schétzen, gschétzt	
approfittare	v.intr.	profitieren	leeben von dar andrun aksli, glebt von dar andrun aksli	
approfondire	v.tr.	vertiefen	lugun béssur, glugut béssur o goan z'undruscht, kannhen z'undruscht	
approntare	v.tr.	bereiten	hannun, ghannut	
appropriarsi	v.rif.		dêchi machun meischter, dêchi gmachut meischter	
appropriato	agg.	geeignet	zam mess	
approvare	v.tr.	gutheissen	geen gut-, keeben gut-	
approvvigionarsi	v.rif.	sich versorgen	chaufen i, gchaufi i	
appuntino	avv.	ganz genau	wi z'da khüart!	
appuntire	v.tr.	zuspitzen	machun da spitz, gmachut da spitz	
appunto!	avv.	richtig	recht!	
aprico	agg.	sonnig	sunnuhalb-	
aprile	s.m.	April	oaberllje	
pesce d'aprile			oaberlljen gauch	
aprire	v.tr.	öffnen	artun, artoan	
aprire con chiave		aufschliessen	antschlljissen, antschlosse	
aquila	s.f.	Adler	dar oaru, d'oari	s.m.
aquilotto	s.m.		z'oarlji, d'oarljini	s.n.
arabescare	v.tr.	verziern	mirgunderun, gmirgunderut	
arancia	s.f.	Apfelsine	z'oranêchi, d'oranêchini	s.n.
arbusto	s.m.	Strauch	z'büschunh, d'büschunh	s.n.
arcata	s.f.		d'wélbi, d'wélbini o d'arkadu, d'arkadi (ital.)	
architrave	s.f.	Querbalken	dan bdékhjer, d'bdékhjera	s.m.
architrave del focolare			d'lanhdu, d'lanhdi	
arcigno il maestro è arcigno l'arcigno maestro la signora è arcigna l'arcigna signora la bambina è arcigna l'arcigna bambina	agg.	böse o mürrisch	büas, büaêchi, büaêchu dar meischter ischt büaêchi dan büaêche meischter d'gotta ischt büaêchi d'büaêschun gotta z'töchtirlji ischt büas z'büasch töchtirlji	
arco	s.m.	Bogen	dan buage, d'buagi	
arcobaleno	s.m.	Regenbogen	da regilbuage, d'regilbuagi	
arcolaio	s.m.	Garnhaspel	z'gannebret, d'gannebreti	s.n.
arcuare	v.tr.	biegen	boeiken, boeikt o chrümpen, gchrümp	
arcuarsi	v.rif.		dêchi boeiken, dêchi boeikt o dêchi chrümpfen, dêchi gchrümp	
arcuato	agg.		baugt- o chrum-	
ardente	agg.	feurig	vöirig- o wi vöir	
ardere	v.intr.	brennen	brinnen, brunne	

Vocabolario italiano - töitschu - Lettera "A"

ardesia ardesia per il sale ardesia per tener fermo il paiolo posare le ardesie	s.f.	Schiefer	d'blattu, d'blatti d'soalzblattu d'puluntunblattu tachun, tachut	v.intr.
ardire	v.intr.	wagen	toffun, toffu	
arduo	agg.	schwierig	tscheb- o schwier-	
argentare	v.tr.	versilbern	ubergeelden, ubergeelde	
argento	s.m.	Silber	z'geeld	s.n.
argilla	s.f.		z'dschit	s.n.
arginare	v.tr.	eindämmen	barrun, barrut	
argine	s.m.	Damm	d'barru, d'barri	s.f.
arguto	agg.	witzig	witzig-	
aria aria fredda e umida aria rarefatta	s.f.	Luft kaltfeuchte Luft	d'luft, d'luftini dan d'schévraz d'féinu luft	s.m.
arido	agg.	trocken	hért- o dor-	
ariete	s.m.	Widder	dar widder, d'widdera	
arietta	s.f.	Lüftlein	z'luftji, d'luftjini	s.n.
arioso	agg.	luftig	luftig-	
arista (della spiga)	s.f.	Granne	d'eegni	s.f.pl.
armadio armadietto portatile per merceria	s.m.	Schrank	z'ermiri, d'ermirini (franc.) d'chriezu	s.n. s.f.
armare	v.tr.	armieren	armurun, karmurut	
armento	s.m.	Herde	dan troppe, di troppi	
armonica a bocca	s.f.	Mundharmonika	z'klaversinh, d'klaversinh	s.n.
arnese	s.m.	Werkzeug	z'trüal, di trüali	s.n.
arnia	s.f.	Bienenstock	z'béjunuvass, d'béjunuvésser	s.n.
arnica	s.f.		di tabackbljümü, di tabackbljümi	
aroma	s.m.	Duft	da schmakh, d'schmakha	
arrabattarsi	v.rif.	sich plagen	d'schi arénd'schurun, d'schi arénd'schurut (franc.)	
arrabbiarsi	v.rif.	sich ärgern	gien d'lounu, kiet d'lounu	
arrabbiato	agg.	wütend	ouf tur d'jöipi o in d'lounu	
arraffare	v.tr.	zusammenraffen	reschpun, greschput	
arrampicarsi	v.rif.	klettern	streeben, gstreebe	
arrancare	v.intr.	mühsam weiterkommen	zenkun, zenkut o d'schi rabulurun, d'schi grabulurut	v.rif.
arredare	v.tr.	einrichten	vülljen i, gvüllt i	
arrendersi	v.rif.	sich ergeben	loan noa, gloan noa	
arrestare i carabinieri sono venuti ad arrestarlo	v.tr.	verhaften	chnüpfen, gchnüpft d'chunhli séints gcheen chnüpfen	
arretrare	v.intr.	zurückziehen	goan hinner, kannhe hinner	
arretrato	agg.		hinner	
arricchirsi	v.rif.	sich bereichern	d'schi machun réich, d'schi gmachut réich	
arricciare 1 di capelli 2 di tessuti	v.tr.	Kräuseln	rinklun, grinklut rümpfen, grümpft	
arriciatura arriciatura a nido d'ape	s.f.		d'rümpf d'leesetu, d'leeseti	
arrischiare	v.intr.	riskieren	rüskurun, grüskurut	
arrivare arrivare a prendere il bambino non ci arriva, è troppo in alto	v.intr.	ankommen	cheen zu, gcheen zu breihun, breihut z'chinn breihut nöit, ischt z'vill hua	

Vocabolario italiano - töitschu - Lettera "A"

arrivato	agg.	angekommen	zu o zugcheemen-	
arrivederci	inter.	auf wiedersehen	1. unz widergsien 2. unz abanunh 3. unz krat 4. unz uber as söiri	
arrochire	v.intr.	heiser werden	cheen heismen-, gcheen heismen-	
arrossire	v.intr.	erröten	cheen ruat-, gcheen ruat-	
arrostire	v.tr.	braten	broaten, broate o rüeschten, grüescht	
arrosto	s.m.	Braten	da ruascht, d'ruaschta	
arrotare arrotare la falce arrotare i denti	v.tr.	wetzen	schlljifen, gschlljife veddemen, gveddemit ritschkun, gritschkut	
arrotino	s.m.	Schleifer	dar schlljifer, d'schlljifera	
arrotolare	v.tr.	zusammenrollen	kwinnhwn, kwunne o trüelljen zseeme, trüelt zseeme	
arrotondare arrotondare il conto	v.tr.	runden	arsiwelljen, arsiwelljit machun siwill, gmachut siwill	
arroventare	v.tr.	glühend machen	ruaten, gruatit o lécken ruate, gleit ruate	
arroventato	agg.		ruat- o vöirig-	
arruffare arruffare i capelli	v.tr.	verwirren	varwérren, varwért varberrun, varberrut	
arruffato	agg.		varwart- o gstrouft-	
arrugginire	v.intr.	rosten	roschtegen, groschtigit	
arruolare	v.tr.	einberufen	hoeischun drunner, ghoeischut drunner	
arruvidire	v.intr.	rauh werden	cheen grul, gcheen grul	
arso	agg.	verdorrt o versengt	1. varbrant- 2. gschlukht- 3. dor-	
arsura arsura della gola	s.f.	Dürre	di dérrini o d'hitz dan trochne halds	s.f.pl. s.m.
arte	s.f.	Kunst	d'chontscht	
artemisia	s.f.		1. d'artémisu 2. z'dschénépi	
arteria	s.f.	Schlagader	d'oadru, d'oadri	
artiglio	s.m.	Kralle	da chroapfe, d'chroapfi o d'grinhfu, d'grinhfi	s.f.
arzilla	agg.	munter	wi as schachji	
ascella	s.f.	Achselhöle	dan ucks, d'ucksa	
ascendere	v.intr.	aufsteigen	goan ouf, kannhen ouf	
ascesso	s.m.	Geschwür	d'gchwultscht, d'gchwultschtini	s.f.
ascia ascia a cuneo ascia per abbattimento ascia per scavare occhio dell'ascia	s.f.	Axt	d'aksch, d'akschi d'schéidaksch di tromaksch d'eischlu, d'eischli o z'grabéise, d'grabéise di dollju, di dollji	s.f.
asciugamano	s.m.	Handtuch	da wüscher, d'wüschera o z'süeménh, d'süeménhi (franc.)	s.n.
asciugare dei panni asciugare di piatti asciugare di terreni asciugare per evaporazione	v.intr.	trocknen abtrocknen austrocknen verdunsten lassen	trüchnen, trüchnit wüschén, gwüsch arsechnen, arsechnit siden i, gsotten i	
asciugatoio	s.m.	Handtuch	dar wüscher, d'wüschera	

Vocabolario italiano - töitschu - Lettera "A"

asciutto	agg.	trocken	trochen-	
ascoltare	v.tr.	zuhören	luasen, gluasit	
asfalto	s.m.	Asphalt	z'guddrunh, d'guddrunhi (franc.)	s.n.
asfissiare	v.tr.	ersticken	aschtikhjen, aschtikht o bünnen dan oate, bürt dan oate	
asfodelo	s.m.		d'albezu, d'albezi	s.f.
asimmetrico	agg.		ous tur koare	
asino	s.m.	Esel	dar üešchil, d'üešchia	
asma	s.f.	Atemnot	da churzen oate	s.m.
asola	s.f.	Knopfloch	d'goassu, d'goassi	
aspettare	v.tr.	warten	beitun, beitut	
aspettarsi	v.rif.	gefasst sein	eim beitung, mus beitung	
aspetto	s.m.	Aussehen	dan angvlljükh o d'minnu	
aspirare	v.tr.	einatmen	z'în i, zuahen i	
aspo	s.m.	Haspel	z'turneket, di turneket	s.n.
asportare	v.tr.	forttragen	trommun ab, trommut ab	
aspro	agg.	sauer	sour	
assaggiare far assaggiare	v.tr.	kosten	chorrun, ghort geen (z')chorrun	
assazzino	s.m.	Probestück	z'chorritji, d'chorritjini	s.n.
assai	avv.	viel	vill	
assalire	v.tr.	angreifen	sprinnhen a, gsprunnhen a	
assaporare	v.tr.	kosten	chorrun, ghort	
assassinare	v.tr.	ermorden	tüaten, tüat	
assassino	s.m.	Mörder	z'sassin, d'sassin	s.n.
asse asse per formaggio asse per formaggio con sponde asse per tagliare il pane asse per macellare il maiale	s.m.	Brett	da loade, d'loadi da chieschloade, d'chieschloadi da nüschi z'bruatloadji, d'bruatloadjini da leitejur, d'leitejura	s.n.
assediare	v.tr.	belagern	pruamun i, pruamut i	
assegnare	v.tr.	zuweisen	geen, keeben	
assennato	agg.	vernünftig	voll- geischt	
assentarsi	v.rif.	sich entfernen	antwanghen, antwanghit	
assente	agg.	abwesend	aweg o awek	
assenzio	s.m.	Wermut	z'wéisschrou	
asserragliarsi	v.rif.	sich verammeln	d'schi barrun i, d'schi barrut i	
asservire	v.tr.	versklaven	d'schi machun chnecht, d'schi gmachut chnecht	
assestamento	s.m.		da satz	
assestarsi	v.rif.	sich setzen	gien da satz, kiet da satz o d'schi sétzen, d'schi gsétzt	
assetato	agg.	durstig	voll- dust	
assicella	s.f.	Schindel	z'loadji, d'loadjini	s.n.
assicurare	v.tr.	versichern	varsichurun, varsichurut o varsicheren, varsicherit chonn der kheissen	
ti assicurato				
assiderare	v.intr.	erfrieren	vriren, gvruaren	
assieme andiamo assieme vado assieme a te là c'è il salame, prendi il pane e lo mangi assieme	avv.	zusammen	zseeme o mit wir goan zseeme ich goan mitter doa ischt da wust, gie z'bruat un essichts darzu o darmit	
assillare	v.tr.	bedrängen	leegen uf, glegt uf	

Vocabolario italiano - töitschu - Lettera "A"

assiolo	s.m.	Ohreneule	dar brieler, d'brieler	
assistente	s.m.	Fürsorger	dar hüter, d'hütera	
assistere	v.tr.	beistehen	lugun zu, glugut zu o hüten, ghüt	
asso	s.m.	As	dan ascht, d'éscht	
assolato	agg.	sonnig	wol in d'sunnu	
assolutamente no	avv.	absolut nicht	sicher nöit	
assolvere	v.tr.	freisprechen	varzîn, varzuehe	
assomigliare	v.intr.	gleichen	glljéjen, glljéjt o geen z'bsinnen, keen z'bsinnen	
assonnato	agg.	schläfrig	voll- schloaf	
assopirsi	v.intr.	einschlummern	artuasen, artuasit	
assorbire	v.tr.	aufsaugen	zîn a, zuahen a	
assordare	v.tr.	taub machen	machun khörlus, gmachut khörlus	
assordarsi	v.intr.	taub werden	cheen khörlus, gcheen khörlus	
assorto	agg.	versunken	griffen-	
assottigliare	v.tr.	verdünnen	ardünnen, ardünnit	
assuefare	v.tr.	gewöhnen	gwénnen, gwént	
assumere	v.tr.	anstellen	amboschurun, amboschurut (franc.)	
astenersi	v.rif.	sich enthalten	dšchi antheen, dšchi antheebe	
astio	s.m.	Hass	da hass	
astranzia	s.f.		d'heiternu	
astro	s.m.	Stern	da steerne, d'steerni	
astuccio	s.m.	Behälter o Etui	z'khoaltji, d'khoaltjini	s.n.
astuto (essere)	agg.	schlau	sinh a vucks	
ateo	agg.	gottlos	oan Gott	
atmosfera	s.f.	Atmosphäre	d'luft	
atout	s.m.	Trumpf	di trumpf (koartu)	
atrio	s.m.	Vorhalle	dan ganh, d'ganha	
attaccabrighe	s.m.	Zänker	dar chriger, d'chrigera	
attaccapanni	s.m.	Kleiderhaken	da héngier, d'héngiera o da noagal, d'noagla	
attaccare attaccare un bottone attaccare un quadro attaccare briga attaccare una malattia attaccare alla pentola	v.tr.	annähen aufhängen anstecken anbrennen	seilljen a, gseilt a seilljen ouf, gseilt ouf süjen chratz, gsücht chratz geen, keen gréiffen, griffe o brentun, brentut	
attaccaticcio (persona)	agg.	lästig klebrig	1. d'chlebljous 2. plebbrig-	
attaccato (eccessivamente)	agg.	verbunden	antschennulljurut-	
attardarsi	v.rif.	sich verspäten	1. dšchi varspieturun, dšchi varspieturut 2. dšchi varweischlun, dšchi varweischlut 3. loeirun, gloeirut	
attecchire	v.intr.	Wurzel fassen	gréiffen, griffe	
attendere	v.tr.	erwarten	beitun, beitut	
attento (essere)	agg.	achtsam	heen acht, kheen acht	
attento!	inter.		lugi was di tujischt	
attenuare attenuare il dolore	v.tr.	milden lindern	arlljichten, arlljichtit archjülljen, archjült	
atterrare	v.tr.	niederschlagen	khéjen nidder, khéit nidder	
atterrire	v.intr.	erschrecken	bljéiben gstarrut-, bljbben gstarrut- o eim chieren z'blût, eim gchiert z'blût	

Vocabolario italiano - töitschu - Lettera "A"

attestare	v.tr.	bezeugen	varsicheren, varsicherit	
attiguo	agg.	angrenzend	darbéi	
attimo sull'attimo	s.m.	Augenblick	da vlukh ouf im streich	
attingere 1. attingere acqua 2. attingere denaro	v.tr.	schöpfen	antfoan, antfannhe bünnen, bünt	
attirare	v.tr.	anziehen	zîn, zuahe	
attitudine (aver)	v.intr.	Neigung zu...	sinh troagen- vür, gsinh troagen- vür	
attività	s.f.	Tätigkeit	z'weerch, d'weerhji	s.n.
attivo att. in campo finanziario ho un milione di attivo	agg.	tätig	tüchlljig- gutsch ich hen as milljunh gutsch	
attizzare	v.tr.	anschüren	schoalten, gschoalte	
atto	s.m.	Urkunde	d'schrift, d'schriftini	s.f.
attonito (rimanere)	v.intr.	bestürzt	1. bljéiben doa, bljbben doa 2. bljéiben choalt, bljbben choalt 3. bljéiben oan wuart, bljbben oan wuart	
attorcigliare	v.tr.	winden	kwinnhen, kwunnhe	
attorno levarsi d'attorno	avv.	herum	um un um o um d'schi putzen, d'schi putzt	
attraversare	v.tr.	durchgehen	trevursurun, trevursurut (franc.)	
attraverso	avv.	durch	tur o ter	
attrezzare	v.tr.	einrichten	bschtattun z'trüel, bschtattut z'trüel	
attrezzatura attr. per lavorare il latte attr. per lavorare il burro attr. per muratore attr. per falegname attr. minuscola	s.f.	Ausrüstung	z'trüel, di trüeli z'milchtrüel z'anghuntrüel z'houfertrüel z'holzmeischertrüel d'hültschini	s.n. s.n. s.n. s.n. s.n. s.f.pl.
attribuire	v.tr.	zur Last legen	lécken ouf, gleit ouf	
attrito (fare)	v.intr.	zerreiben	ritschkun, gritschkut	
attuabile	agg.	ausführbar	müddlljich o müdlich	
attuale	agg.	gegenwärtig	höitig- o di'scher zéitu	
attualmente	avv.	jetzt	höit z'tagsch	
attuare	v.tr.	ausführen	tun, toa	
attutire	v.tr.	lindern	bünnen, bünt	
augurare	v.tr.	wünschen	gwintchen, gwintcht	
augurio	s.m.	Glückwunsch	dan gwuntsch, d'gwuntsch	
aula	s.f.	Klassenzimmer	d'schulchoamru, d'schulchoamri	
aumentare aumentare di prezzo	v.tr.	steigen	miérun, gmiéрут töiren, töirit	
aurora	s.f.	Morgenröte o Mongerngrauen	vür tag	
auspicare	v.tr.	herbeiwünschen	gwintchen, gwintcht	
austero	agg.	streng	hrt- o schwer-	
autentico	agg.	authentisch	recht-	
auto	s.f.	Auto	z'automobili, d'automobilini	s.n.
autodidatta	s.m.	Autodidakt	gschulut- von d'schéin üeschil	
autorevole	agg.	angesehen	gruass-	
autorità	s.f.	Autorität	d'hüejü	s.f.pl.
autorizzare	v.tr.	bewilligen	geen urlub, keen urlub	
autosufficiente	agg.	selbständig	wier mu tut selber	
autunnale	agg.	herbstlich	hérbstljjig-	
autunno	s.m.	Herbst	d'hérbstcht, d'hérbstchtini	s.f.

Vocabolario italiano - töitschu - Lettera "A"

fare autunno	v.intr.		hérbischtulljurun, ghérbischtulljurut	
avallare	v.tr.	bürgen	bürgun, bürgut	
avanti 1. avv. di luogo 2. avv. di tempo per invito ad entrare tirare avanti in avanti da bambino in avanti	avv.	vor	vür iévun chim vürsich zïn vürsich vürsich va chinn ouf	
avantieri	avv.	vorgestern	iagöschter o iagéschter	
avanzare avanzare il cibo avanzare il foraggio	v.intr.	vorrücken	goan vürsich, kannhe vürsich leipeturun, gleipeturut ursun, kursut	
avanzo avanzo a tavola	s.m.	Rest Abfälle	d'réstu, d'résti d'leipetu, d'leipeti	s.f. s.f.
avariato	agg.	verdorben	gschant-	
avarizia	s.f.	Geiz	d'avoarigi o di zuagni	
avaro	agg.	geizig	avoarig- o zuehen-	
avena	s.f.	Hafer	da hoabre	s.m.
avere ausiliare; nella forma interrogativa e quando la frase non inizia col soggetto il pronome viene dopo il verbo ora ho finito mica gliel'avrà detto!	v.tr.	haben	heen, kheebe o khee hen ich?, hescht (dou)?, het er?, hetsch?, hets?, hewer?, het er?, hentsch? nunh hennich glljéivrut etwa hets mus nòit gseit!	
avi ava avo	s.m.	Ahnen	d'oaltu d'oaltun oaltun eju dar oalt oalt attu	s.m.pl.
avvallamento	s.m.	Niederung	d'gumbu, d'gumbi	s.f.
avvampare	v.intr.	aufflackern	gien vöir, kiet vöir	
avvelenare	v.tr.	vergiften	vargiften, vargift	
avvenente	agg.	gefallig	hübs- hübschi hübschu	s.m. e n. s.f.
avvenire	s.m.	Zukunft	was het z'cheemen	
avventarsi	v.rif.	sich stürzen	sprinnhen a, gsprunnhen a	
avventato	agg.	unüberlegt	lekh-	
avvento	s.m.	Advent	vür d'Winnacht	
avverarsi	v.intr.	bewahrheiten	bschîn, bschît	
avversare	v.tr.	bekämpfen	tun ankeege, toan ankeege	
avversione	s.f.	Abscheu	da hass	s.m.
avvezzo	agg.	gewöhnt	gwanz, gwanni gwannu	s.f.pl.
avviamento	s.m.	Anfang	dan anvanh, d'anvanha	
avviare	v.tr.	anleiten	lécken uber weg, gleit uber weg	
avviarsi	v.rif.	sich auf dem Weg machen	dšchi lécken uber weg, dšchi gleit uber weg	
avvicinare	v.tr.	nähern	arbéjurun, arbéjurut	
avvilirsi	v.rif.	den Mut verlieren	varlljiren mût, varlueren mût	
avviluppare	v.tr.	einwickeln	kwinnhen i, kwunnhen i	
avvisare	v.tr.	benachrichtigen	schikhjen botte, gschikht botte o loan wissu, gloa wissu	
avvistare	v.tr.	erblicken	gsien zannen, gsien zanne	
avvitare	v.tr.	einschrauben	véizun, gvéizut	

Vocabolario italiano - töitschu - Lettera "A"

avvizzare	v.intr.	welken	passen, passit
avvocato	s.m.	Advokat	dar avvokat, d'avvokata
avvolgere 1. di filati 2. avvolgere il filo sul rocchetto	v.tr.	aufwickeln spulen	winnen ouf, gwunnen ouf spulun, gspulut
azzannare	v.tr.	beissen	tschawun, tschawut o béissen, bisse
azzardare	v.tr.	wagen	asardurun, asardurut (ital.)
azzeccare	v.tr.	erraten	aroaten, aroate
azzerare	v.tr.	auf Null einstellen	troan z'nöit, troagen z'nöit
azzimo	agg.	ungesäuert	nöit pcheemit- o antcheischt-
azzoppare	v.tr.	lahm machen	arliamen, arliamt
azzopparsi	v.rif.	lahm werden	arloamen, arloamit o cheen zop-, gcheen zop-
azzurro	agg.	himmelblau	hümmilbloaw-